

Informativni list za držanje ptica

Očekivano životno doba: Mali papagaji i kanarinci mogu da dožive 15 godina, agapornide (crvendači) mogu da dožive 20 godina, papagaji mogu da dožive 80 godina

Troškovi

Životinja	60-250 CHF	Zavisno od vrste, papagaji su daleko skuplji
Početni troškovi	1000-5000 CHF i više	Veliki kavez za ptice, grane koje služe za penjanje, posude za hranu i vodu, pesak za različitu upotrebu, ostala oprema
Godišnji troškovi	oko 500 CHF	Israna, troškovi veterinara, boravak u posebnim pansionima za životinje tokom godišnjeg odmora ili nega koja je neophodna kod kuće
Ostalo	Dodatni veterinarski troškovi mogu u znatnoj meri prevazilaziti kupovnu cenu životinje.	

Pticama moraju biti pruženi uslovi za letenje

Pre donošenja odluke o držanju ptica kao kućnih ljubimaca, budući držaoci ptica moraju prikupiti temeljna obaveštenja od strane stručnjaka i pomoću stručne literature. Uobičajeni kavezi za ptice su suviše mali i ne odgovaraju potrebama vrste, zato što ptice u njima ne mogu da lete, već samo mogu unaokolo da skakuću, što prouzrokuje kako zakrčljavanje mišića tako i poremećaje u ponašanju. Kavezi, čija površina iznosi manje od 2400 cm² (npr. 40 x 60 cm), zabranjeni su za držanje ptica, te se u tu svrhu ne smeju upotrebljavati. Zakonski propisana minimalna površina je sledeća – za male papagaje i kanarinke; najmanje 2400 cm² površine poda i najmanje 50 cm visine, za male papagaje – nimfe i crvendače: najmanje ½ m² površine poda i najmanje 60 cm visine, za veće papagaje (graorasti papagaji, papagaji iz oblasti reke Amazon u Južnoj Americi): najmanje 7000 m² površine poda i najmanje 1,2 m visine, papagaji vrste ara i kakađu: najmanje 10 m² površine poda i najmanje 3 m visine. Međutim, držanje ptica na ovim minimalnim površinama a ni izdaleka ne predstavlja odgovarajuće držanje u skladu sa potrebama vrste, pošto ptice nisu u stanju da lete onoliko, koliko im je to potrebno. Osoba koja pticama dnevno omogućava samo jedan sat vremena slobodnog leta, tako da ona i dalje 23 sata mora da provede u kavezu, takođe svoje životinje ne drži na način koji odgovara potrebama vrste. Optimalno rešenje bio bi veliki kavez za ptice, čija površina poda iznosi više kvadratnih metara, ili pak posebna soba za ptice sa područjem koje se prostire i napolju. Ova idealna rešenja isto tako važe i za manje ptice, što njihovo držanje na način koji odgovara potrebama njihove vrste ne čini jeftinim. Minimalne razmere za jedan veliki kavez za ptice iznose 2 x 0,8 x 1,8 m za 6 kanarinaca, malih papagaja ili za 2 mala papagaja – nimfe. Malim vrstama papagaja u svakom slučaju je potrebna zasebna soba sa velikim vrtnim kavezom za ptice, velikim papagajima potrebni su izuzetno veliki kavezi za ptice površine najmanje 100 m², da bi uopšte imali mogućnosti da lete. **Ptice ne služe kao ukras za dnevnu sobu, niti predstavljaju igračke!**

Ptice su druželjive životinje

Ptice ne bi trebalo nikada držati same. Zakonski propisi o zaštiti životinja Švajcarske zabranjuju pojedinačno držanje ptica, jer one tada zakrčljaju tokom svog očajnog, dosadnog i usamljenog života. Niti ogledalo,

niti ptice izrađene od plastike, niti ljudi im ne mogu zameniti pripadnika njihove vlastite vrste! Ptice žive uglavnom u parovima, koji se mogu udružiti u velika jata. Parovi se delimično vezuju za čitav život, te održavaju izuzetno privržene međusobne odnose. U skladu sa tim, držanje ptica mora biti sprovedeno tako, da omogućava neograničene društvene kontakte sa pripadnicima vlastite vrste, u grupi koja je sastavljena na osnovu prirodnih merila. Mužjake kanarinaca ne treba držati same, oni pevaju isto tako lepo i često kada žive zajedno sa ženkom – namena pesme jeste u tome da se namami ženka, da se ojača postojeća veza i da se odbrani područje. Govor malih papagaja koji se drže pojedinačno, ne predstavlja ništa drugo do poremećaj u ponašanju!

Poreklo ptica

Birajte životinje samo kod odgajivača koji uzgoj vrše u Švajcarskoj i to u skladu sa potrebama koje odgovaraju dotičnoj vrsti. Najpogodnije su one vrste koje već dugo žive u zatočeništvu i o kojima se već dosta zna, kao što su kanarinci, mali papagaji, japanski galebići ili neke vrste raskošnih zeba kao što je zebrasta zeba, te različite vrste agapornida. Dozvola kantonalnog ureda za veterinu neophodna je za držanje papagaja vrste ara i kakadu. Ptice koje žive u domaćem području ne smeju biti lovljene i držane, osim ukoliko je za to izdata službena dozvola.

Gde kupovati? Na šta obratiti pažnju?

Ptice bi trebalo nabavljati iz prihvatilišta za životinje, koje biva vođeno od lokalnog udruženja za zaštitu životinja, ili u specijalizovanim radnjama u kojima se životinje drže što je moguće više u skladu sa potrebama njihove vrste, te u kojima svoje kupce mogu merodavno da posavetuju, tako npr. u radnji koja poseduje sertifikovanu oznaku kvaliteta VZFS Codex, odnosno kod odgajivača, čiji način držanja životinja i uslove pod kojima se uzgajivanje vrši treba prethodno sagledati, te ga kritički proceniti. Važno je, voditi računa o tome da se ne kupuju ptice sa ekstremno izraženim osobinama. Postoje ćubasti kanarinci, koji zbog perja iz ćube uopšte više nisu u stanju da vide, ili kanarinci – pozeri, kao što je „Gibber italicus“, koji je odgojen na takav način da je postao bogalj. Ove vrste trebalo bi izbegavati te birati ptice sa normalnim perjem i izgledom.

Odustanite u potpunosti od kupovine životinja putem interneta! Životinje koje su ponuđene na prodaju putem interneta često potiču iz pogona masovne proizvodnje i bivaju odgajivane pod zastrašujućim uslovima. Ilegalna trgovina sa životinjama takođe se, putem besplatnih oglasa, odvija putem interneta, te se često dešavaju i prevare.

Šta je pticama potrebno?

Veliki kavez za ptice treba da stoji na svetlom mestu, koje je bar tokom jednog dela dana obasjano sunčevim zracima (npr. soba koje je okrenuta ka jugoistoku), ali koje po potrebi može i da se zamračiti. Najbolje bi bilo, ukoliko veliki kavez za ptice nije sa svake strane pristupačan, tako da bi ptice uživale izvestan zaklon. Takođe, ptice moraju uvek imati mogućnost da se povuku na visinu, koje se nalazi iznad visine očiju posmatrača. Ljudska senka koja pada odozgo ostavlja utisak neprijatelja koji dolazi iz vazduha (ptice grabljivice), te izaziva uznemirenost ptice. Promaja, nepotrebna uznemiravanja (od strane ostalih kućnih ljubimaca ili dece), te neredovno osvetljenje mora da bude izbegnuto. U prostoriji u kojoj se nalaze ptice ne bi trebalo pušiti, kuvati niti gledati televiziju. Agapornidama, kao pticama koje spavaju u udubljenjima i zebrastim zebama, koje spavaju u gnezdim, potrebno je pružiti odgovarajuće mogućnosti za spavanje, kao što su su korpice od pruća. Doduše, postavljanjem gnezda i kutija predviđenih za gnezdo, kod ostalih vrsta ptica pobuđuje se nagon za parenjem.

Neophodna je mala kupaonica za ptice, posude za hranu, te posude za vodu sa uvek svežom vodom. Veliki kavez za ptice treba da bude opremljen sa prirodnim granjem, koje bi služilo kao šipka za sedenje (plastične i drvene šipke standardizovanih mera trebalo bi takođe izbaciti i iz uobičajenih kaveza!). Uz to, svakih nekoliko dana pticama valja obezbediti sveže granje kao sredstvo za zanimanje i igru. Smreka, jela, leska, vrba, bukva, breza, lipa, te neprskane voćke nisu otrovne. Pesak u svakom trenutku mora biti na raspolaganju, bilo na dnu velikog kaveza za ptice kao podloga ili pak u zasebnoj posudi. Pticama je neophodno davati kalcijum jer im je dodatno potreban, koji

pak može da bude sadržan u tamnosmeđim ljuskama ili u posebnim krečnjačkim kamenčićima. U prodavnicama kućnih ljubimaca prodaje se posebna hrana za svaku vrstu, ali ipak životinjama treba ponuditi raznovrsnu hranu kao i određeno zanimanje sa njom (npr. dolaženje do hrane preko klipa prosa, klasja žitarica, prirodno razasutog semenja, klica,...).

Kontrola razmnožavanja

Od razmnožavanja životinja trebalo bi odustati, jer je smeštanje ptičjih mladunaca u za njih zaista odgovarajući životni prostor izuzetno teško ili čak nemoguće, a osim toga mnoštvo ovih dugovečnih životinja u prihvatilištima za životinje ili prihvatnim mestima očekuje dodeljivanje novog doma. Kod većine ptica je dovoljno da im se ne pruži pogodna prilika za svijanje gnijezda (gnezdo u udubljenju kod malih papagaja, gnezdo u koritancetu kod kanarinaca), kako bi se sprečila mogućnost za razmnožavanje. Ukoliko ženka ipak započne sa svijanjem gnezda, prirodna jaja se mogu zameniti sa veštačkim jajima, nakon što budu snošena. Samostalno uzgajivanje treba odbaciti, jer tako nastaju ometene i bolesne životinje sa poremećajima u ponašanju, te bi svakako trebalo odustati i od kupovine samostalno odgojenih ptica!

Ptice i godišnji odmor

Najbolje je da ptice, koje su veoma osetljive, budu ostavljene kod kuće, gde bi bile hranjene i negovane od strane stručne i pouzdane osobe. Kao alternativno rešenje mogu biti ostavljene u posebnom pansionu za životinje ili prihvatilištu za životinje, za šta cena iznosi između 15 do 30 švajcarskih franaka dnevno. Napuštanje životinja je kažnjivo i može biti kažnjeno sa globom u visini do 20000 švajcarskih franaka.

Ptice i djeca

Ptice, koje bivaju držane na način koji odgovara njihovoj vrsti, pružaju deci uzbudljive mogućnosti za posmatranje. Pripitomljavanje ptica, koje su izuzetno osetljive, kao "životinja koje možete maziti" u svakom slučaju stoji pod velikim znakom pitanja. Deca se ne mogu samostalno starati o pticama. Odrasla osoba mora preuzeti odgovornost, te uputiti i nadgledati decu prilikom ophođenja i nege ovih životinja.

Obaveštenja i mesta za kontaktiranje

- Brošuru "Ptice kao domaće životinje" (na nemačkom, francuskom i italijanskom jeziku), savetodavni priručnik, uz priloženi, na sebe lično već adresirani koverat u formatu C5, snabdeven odgovarajućim iznosom poštanskih maraka, možete besplatno da poručite kod: Schweizer Tierschutz STS, Dornacherstrasse 101, Postfach, 4008 Basel, telefon: 061 365 99 99, telefaks: 061 365 99 90, www.tierschutz.com, sts@tierschutz.com, besplatne savetodavne usluge (na nemačkom, francuskom i engleskom jeziku), besplatne brošure, adrese domova za prihvatanje životinja, dečji klub www.krax.ch
- Prihvatno mesto za male i velike papagaje APS, sekcija Švajcarskog društva za zaštitu životinja, Frauenfelderstrasse 95, 9548 Matzingen, telefon: 052 376 45 45, www.auffangstation.ch; info@auffangstation.ch, prihvatilište za životinje specijalizovano za papagaje, besplatno pružanje savetodavnih usluga, pronalaženje novog doma za papagaje koji ga ne poseduju.
- Brošura „Mali papagaji – kako pravilno držati životinje“ (na nemačkom, francuskom i italijanskom jeziku), u izdanju Saveznog zavoda za pitanja veterine BVET. Priručnik može biti besplatno poručen kod Saveznog zavoda za pitanja veterine BVET, te može biti memorisan u formatu PDF sa internet stranice BVET – www.bvet.admin.ch i www.tiererichtighalten.ch.
- Izuzetno valja preporučiti knjigu o malim papagajima „Kako razumeti male papagaje i kako ih držati u skladu sa potrebama njihove vrste“ (samo na nemačkom jeziku), autor Esther Wullschleger Schättin, koja po ceni od 36,- švajcarskih franaka može biti poručena preko www.nature-themes.ch.
- Izradnja velikih kaveza za ptice Senn, R. Senn, Wiesenweg 2, 3373 Heimenhausen, telefon/ telefaks: 062 961 65 68, mobilni telefon 079 332 95 68, www.volieren.ch, info@volieren.ch